

lucrări, dintre care una în limba rusă¹. Dintre acestea cităm: *Diploma birlădeană din 1134 și principatul Birladului. O încercare de critică diplomatică slavo-română* (1889); *Грамота Ивана Ростиславича Берладника 1134 г.* (1890); *Vlad Țepeș și narațiunile germane și rusești asupra lui* (1896); *Über die Sprache der ältesten moldauischen Urkunden* (1908) și altele.

Cam în același timp, Emanoil Grigorovitz, profesor de limba rusă la Academia militară din București, a publicat un foarte bun *Dicționar ruso-român* (București, 1896; pe copertă, 1897) și altul *român-rus* (București, 1901), a căror valoare este recunoscută și astăzi², precum și un *Curs practic de limba rusească* (București, 1891; pe copertă, 1892).

Elevul lui I. Bogdan, Ilie Bărbulescu, titularul celei de a doua catedre de slavistică, de la Universitatea din Iași (1905), a acordat, de asemenea, atenție limbii, civilizației și literaturii ruse, între celelalte limbi și culturi slave cu care au venit în contact limba și cultura română. Dintre lucrările lui, *Individualitatea limbii române și elementele slave vechi* (București, 1929), tratează și despre elementele de origine rusă în limba română (după ce acest subiect fusese atins de A. Scriban în 1903)³, iar în revista pe care a condus-o, „Arhiva”, a publicat o serie de articole și studii ale elevilor și colaboratorilor săi, consacrate problemelor slavo-române, în particular ruso-române.

La universitatea din București, titularul catedrei a fost între 1920—1947, un alt elev al lui I. Bogdan, Petre Cancel, care, de asemenea, a predat unele cursuri și seminarii de istoria literaturii ruse (între 1934—1945). Una din colaboratoarele sale, Ecaterina Piscupeșcu a ținut în acest timp curs practic de limba rusă, precum și unul de istoria literaturii ruse (vezi *Curs de istoria literaturilor sîrbă și rusă*, litogr., București, 1946). În același timp, a început să se afirme un tînăr slavist de un real talent, Constantin Racoviță, autorul printre altele, al unui prețios studiu consacrat limbii ruse: *L'article en russe* („Bulletin linguistique”, VI, 1938, p. 90—138), cunoscător încă din acel timp al lingvisticii ruse și sovietice (mort prematur în 1947). Îndată după 23 August 1944, I.-A. Candrea, profesor la Universitatea din București, a publicat, în colaborare cu B. Surpin, un curs practic de limba rusă: *Așa se vorbește... rusește* (București, 1944), difuzat în trei ediții.

A treia universitate românească la care s-a deschis o catedră de slavistică a fost cea de la Cluj (1919), unde, după Iosif Popovici — specialist în fonetică experimentală și limbile slave sudice — a fost numit în 1931 ca profesor regretatul acad. Emil Petrovici, unul din lingviștii români de frunte din sec. XX

¹ Vezi, acum în urmă: Ioan Bogdan, *Serieri alese*. Cu o prefață de Emil Petrovici. Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de G. Mihăilă, București, Edit. Acad., 1968.

² Vezi E. Vrabie, *Contribuții...*, p. 47—57.

³ *Observații privitoare la influența limbii rusești asupra celei românești*, „Revista idealistă”, an. I, t. 2, 1903, nr. 6, p. 596—601. Vezi și: Idem, *Dicționarul limbii românești*, Iași, 1939; L. Șăineanu, *Dicționar universal al limbii române*, ed. 8, Craiova, f.a. (ed. 2, 1906); H. Tiktin, *Dicționar român-german*, I—III, București, 1895—1925; I.-A. Candrea, *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi* (*Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Partea I, București, 1931); *Dicționarul limbii române* (Academia Română), sub conducerea lui S. Pușcariu, t. I—II, București, 1913—1949 (incomplet), în care se dau și etimologiile cuvintelor, inclusiv ale celor de origine rusă (Despre toate aceste dicționare vezi, acum în urmă, Mircea Seche, *Schiță de istorie a lexicografiei române*, vol. II, București, 1969, p. 43—134.)